

## บทคัดย่อ

บทคัดย่อยุทยานินพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

**การศึกษาด้านทุนและรายได้ของเกษตรกรผู้ทำการผลิตพืชผักโดยใช้สารธรรมชาติ และใช้สารเคมี ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2540/2541**

โดย

นายปิยะ เพชรสงค์

ตุลาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาด้านทุน รายได้ รายได้สุทธิ และเปรียบเทียบ ว่าการผลิตพืชผักแบบใดจะส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุน รายได้ และกำไรสุทธิที่ดีกว่ากัน จากการ ผลิตพืชผักที่ใช้สารธรรมชาติแบบกางมุ้ง การผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบไม่กางมุ้ง และการผลิตที่ ใช้สารเคมี ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้จากเกษตรกรที่ทำการผลิตพืชผักในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2540/2541 ทั้งหมด 197 ราย และได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC\* เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น

ผลการศึกษาในด้านต้นทุนการผลิตพืชผัก เมื่อคิดต้นทุนการผลิตของพืชแต่ละชนิด เฉลี่ยต่อไร่ปรากฏว่า เกษตรกรที่ทำการผลิตโดยใช้สารธรรมชาติแบบกางมุ้งมีต้นทุนการผลิตสูงที่ สุดคือมีต้นทุนการผลิตรวม 93,874.97 บาท รองลงมาได้แก่ การผลิตที่ใช้สารเคมีมีต้นทุนการผลิต รวม 65,146.48 บาท และการผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบไม่กางมุ้งมีต้นทุนการผลิตรวม 57,058.77 บาท

ผลการศึกษาในด้านรายได้ที่เกษตรกรได้รับจากการผลิตพืชผัก เมื่อคิดรายได้ของพืช แต่ละชนิดเฉลี่ยต่อไร่ ปรากฏว่า การผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบกางมุ้งมีรายได้รวมสูงสุด คือ 409,719.36 บาท รองลงมา ได้แก่ การผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบไม่กางมุ้งมีรายได้รวม 336,212.90 บาท และการผลิตที่ใช้สารเคมีมีรายได้รวม 331,702.43 บาท แต่ทั้งนี้การผลิตที่ใช้

สารธรรมชาติแบบไม่ก้างมั่งจะมีข้อจำกัดในการผลิตคือ จะต้องเป็นพื้นที่ที่มีโรคและแมลงระบาดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ผลการศึกษาในด้านกำไรสุทธิที่เกษตรกรได้รับจากการผลิตพืชผัก เมื่อคิดกำไรสุทธิของพืชแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อไร่ปรากฏว่า การผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบก้างมั่งมีกำไรสุทธิรวม 315,844.55 บาท รองลงมาการผลิตที่ใช้สารธรรมชาติแบบไม่ก้างมั่งรวม 279,154.13 บาท และการผลิตที่ใช้สารเคมีมีกำไรสุทธิรวม 266,555.95 บาท

ผลการศึกษาในส่วนของการเปรียบเทียบ พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนของรายได้ และกำไรสุทธิที่เกษตรกรได้รับจากการทำการผลิตพืชผัก พบว่าไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95%